

**A Kúria  
mint felülvizsgálati bíróság  
ítélete**

**Az ügy száma:** Pfv.IV.20.426/2017/4.

**A tanács tagjai:**

Dr. Baka András a tanács elnöke  
Dr. Kovács Zsuzsanna előadó bíró  
Dr. Pataki Árpád bíró

**A felperes:**

**A felperes képviselője:**

Dr. Balczó Gábor ügyvéd

**Az alperes:**

**Az alperes képviselője:**

Magyar György és Társai Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Magyar György ügyvéd)

**A per tárgya:**

Kártérítés

**A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:**

A felperes

**A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:**

Fővárosi Ítéltábla 4.Pf.20.867/2016/9.

**Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:**

Fővárosi Törvényszék 33.P.20.179/2016/7.

**Rendelkező rész**

A Kúria a jogerős ítélet felülvizsgálattal támadott rendelkezését hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg 15 napon belül az alperesnek 169.545 (százhatvankilencezer-ötszáznegyvenöt) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A le nem rótt 534.000 (ötszázharmincnégyezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket a felperes köteles az államnak külön felhívásra megtéríteni.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye felülvizsgálatnak.

**I n d o k o l á s**

## **A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás**

- [1] Az alperes nevében, annak függő biztosítás közvetítője a felperestől 2006. november 29-én egy „Aranyeső Plusz” életbiztosítási szerződésre vonatkozó ajánlatot vett át. Az alperes nevében eljáró személy több alkalommal, összesen 24.700.000 forint eseti díjat vett át a felperestől, a pénzüsszeget azonban az alperesnek nem továbbította.

## **A kereseti kérelem és az alperes védekezése**

- [2] A felperes keresetében az alperes 24.700.000 forint és annak kamatai megfizetésére kérte az alperest kötelezni.
- [3] Az alperes a kereset elutasítását indítványozta.

## **Az első- és másodfokú ítélet**

- [4] Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 14.820.000 forintot és annak 2006. december 21-étől járó törvényes mértékű kamatát, ezt meghaladóan a keresetet elutasította, és a felperest az alperes részére 460.800 forint perköltség, az állam javára 854.400 forint eljárási illeték megfizetésére, míg az alperest az állam javára 178.400 forint illeték megfizetésére kötelezte, ezt meghaladóan úgy rendelkezett, hogy a peres felek a költségeiket maguk viselik.
- [5] Az elsőfokú bíróság a per adatai alapján igazoltnak fogadta el, hogy a felperes az alperes jogelődjének ügynöke részére összesen 24.700.000 forintot adott át azzal a céllal, hogy azt az általa kötött „Aranyeső Plusz” életbiztosításra befizeti. Miután a pénzüsszeg nem került az alperes jogelődjéhez befizetésre, az ügynök magatartásáért az elsőfokú bíróság a Ptk. 339. § (1) bekezdése, 348. § (1) bekezdése és 350. § (2) bekezdése alapján megállapította, hogy az alperes a függő ügynöke jogellenes magatartásáért felelősséggel tartozik. Az elsőfokú bíróság megállapította ugyanakkor, hogy a felperes a kárenyhítési kötelezettségét megszegte azzal, hogy a biztosítási szabályzattól eltérően nem átutalással vagy postai feladóvevénnnyel, hanem készpénzben az ügynök részére adott át jelentős összeget nyugta nélkül, egyszerű magánokirat ellenében. Ezért az elsőfokú bíróság a Ptk. 340. § (1) bekezdése alkalmazásával a felperes közrehatásának arányát 40%-ban határozta meg.
- [6] A felperes fellebbezése és az alperes csatlakozó fellebbezése alapján eljáró másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbeezett rendelkezéseit a per fő tárgya tekintetében helybenhagyta, az elsőfokú perköltségre vonatkozó rendelkezést részben akként változtatta meg, hogy az alperest megillető elsőfokú

perköltség összegét 179.800 forintra leszállította, a felperes által térítendő illeték összegét 1.184.000 forintra, az alperes által térítendő kereseti illeték összegét 540.000 forintra felemelte, az alperest a felperes részére 90.000 forint + ÁFA másodfokú perköltség megfizetésére kötelezte.

- [7] A másodfokú bíróság nem látott lehetőséget arra, hogy az elsőfokú bíróság által megállapított 60-40%-os mértékű kármegosztás arányát a felperesre kedvezőbb módon változtassa meg. Kifejtette, hogy a felperes állítása szerint az „Értesítő eseti díj befizetéséről” elnevezésű nyomtatványra az azon feltüntetett pénzösszeg átadásával egyidejűleg került feltüntetésre az ügynök átvételt elismerő nyilatkozata. A felperesnek ezt az állítását cáfolja a rávezetett szöveg tartalma, ugyanis abban az ügynök úgy nyilatkozott, hogy az átvett összeget az alperesi jogelőd számlájára befizette, amely az átvétellel egyidejűleg nem történhetett meg. Így a felperesnek az a nyilatkozata, mely szerint a feljegyzés a blankettára, annak kitöltésével egyidejűleg került rávezetésre, nem felel meg a valóságnak. Az ügynök nyilatkozata, miszerint a kézzel írott elismerő nyilatkozat 2007. január és április eleje között, utólag került az iratokra, nem vonható kétségbe, figyelemmel arra, hogy az ügynök az eseti értesítőre a feljegyzés időpontjának valótlan állításában nem volt érdekelt. Amennyiben a felperes már az első alkalommal észlelte, hogy az ügynök által kiállított blanketta megszövegezése nem alkalmas a pénz átvételének igazolására, lehetősége lett volna megfelelő okirat átadását kérni, illetve külön okiratban (nyugtán) kérni az eseti díj átvételének igazolását, különösen arra figyelemmel, hogy a szerződéskötéskor az első díj átvételét az ügynök sorszámozott nyugtatombban kiállított bizonylattal igazolta, míg az eseti díjak átvétele nem így történt. A perbeli szerződés „K6107 Aranyeső Plusz Biztosítás” különös feltételeit tartalmazó VIII. fejezet 9. pontja értelmében az eseti díjat a tartam során kizárólag átutalással vagy postautalványon lehet fizetni. E rendelkezés alapján a felperes a szerződéskötéskor átadott első díj kivételével a többi összeget nem fizethette volna be készpénzben az ügynöknek. Amennyiben a szerződésben foglaltaknak eleget tett volna, a további kárát teljes mértékben megelőzhetné volna. Mindezen körülményekre tekintettel a másodfokú bíróság nem találta eltúlzottnak az alperesre terhesebb 60-40%-os mértékű kármegosztást.

#### **A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem**

- [8] A jogerős ítélet ellen a felperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, amelyben kérte annak hatályon kívül helyezését, és a károkozásban való közrehatás arányát az alperesre terhesebben, 80-20% mértékben meghatározva, az alperest terhelő marasztalás összegét 20.160.000 forintra és kamataira felemelni.

Felülvizsgálati álláspontja szerint a másodfokú bíróság erre vonatkozó bizonyíték hiányában és a Pp. 206. § (1) bekezdésében foglaltakat megsértve jutott arra a következtetésre, hogy a pénz átvétele és az alperesi jogelőd függő ügynökének az átvételt elismerő nyilatkozata nem eshetett ugyanarra az időpontra. Az ügynök erre vonatkozó, büntető eljárásban tett nyilatkozata e megállapítás alátámasztására nem alkalmas. Az alperes függő ügynökének jogellenes eljárásáról az utolsó befizetés napját követően az év végi ünnepek miatt nem volt lehetősége meggyőződni. Az eljáró bíróságok a Pp. 221. § (1) bekezdését megsértve, a károkozásban való közrehatás megállapított mértékének nem adták megfelelő indokát. A másodfokú bíróság a közrehatás indokaként mindössze azt jelölte meg, hogy a biztosítási díjak befizetésére készpénzben nem lett volna lehetőség. Az adott bűncselekménnyel kapcsolatban indult perek döntő többségében a károkozásban való közrehatás aránya 80-20%-ban került a biztosítótársaságra terhesebben megállapításra.

- [9] Az alperes a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte.

#### **A Kúria döntése és jogi indokai**

- [10] A Kúria a Pp. 275. § (2) bekezdése alapján a jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta felül. A jogerős ítéletnek az alperest marasztaló rendelkezése felülvizsgálattal nem volt támadott.
- [11] A felülvizsgálati kérelem az alábbiak szerint megalapozatlan.
- [12] A felülvizsgálati kérelem a bizonyítékok mérlegelését támadja. A Pp. 206. § (1) bekezdése alapján a bíróság a tényállást a felek előadásának és a bizonyítási eljárás során felmerült bizonyítékoknak egybevetése alapján állapítja meg; a bizonyítékokat a maguk összességében értékeli, és meggyőződése szerint bírálja el. A Kúria a felülvizsgálati eljárásban a bizonyítékok felülmérlegelésére és a tényállás megváltoztatására csak kivételesen, abban az esetben jogosult, ha a felülvizsgálni kért jogerős határozat a Pp. 206. § (1) bekezdésében foglaltak megsértése miatt jogszabálysértő, mert az ügy érdemére kiható, nyilvánvalóan helytelen, iratellenes, vagy kirívóan okszerűtlen, illetve a logika szabályaival ellentétes megállapításokat tartalmaz. (BH 2002/29., BH 1993/768., BH 1999/44.) A jelen esetben azonban ez nem állapítható meg.
- [13] A perben a felperes által az ügynök részére átadott eseti díjak összege nem volt vitás. Ebből a szempontból nem volt jelentősége a felperes azon felülvizsgálati érvelésének, hogy az „Értesítő eseti díj befizetéséről” elnevezésű nyomtatványon az ügynök átvételt elismerő nyilatkozata a pénz átvételével egyidejűleg vagy a

későbbiek során került felvezetésre.

- [14] A felülvizsgálati állásponttal szemben, a jogerős ítélet nem önmagában amiatt állapította meg a felperes károkozásban való közrehatását, hogy a felperes a szabályzattól eltérően, készpénzben fizette meg az eseti díjakat. A másodfokú bíróság a kármegosztás alkalmazása és annak mértéke meghatározása során lényegében azt róta a felperes terhére, hogy nem járt el megfelelő gondossággal, mert nem észlelte, hogy az „Értesítő eseti díj befizetéséről” elnevezésű nyomtatvány megszövegezése nem alkalmas a pénz átvételének igazolására. A nyomtatvány tartalma ugyanis kétséges volt. A nyomtatvány megszövegezése szerint a felperes úgy nyilatkozott, hogy az átvett összeget az alperes jogelődjének számlájára befizette. Még abban az esetben is, ha az eseti díj átvételével egyidejűleg vezette rá a nyomtatványra az ügynök a pénz átvételére vonatkozó nyilatkozatát, ez az ellentmondás a befizetés szabályszerűségét illetően mindenképpen kétséget kellett volna, hogy ébresszen. A felperes ilyen körülmények között a készpénzforgalomban szokatlanul nagy pénzösszegeket adott át az ügynöknek nyugta vagy szabályos átvételi elismervény hiányában, és elmulasztotta a kellő körültekintést. Ezért nem szerzett tudomást arról, hogy az eseti befizetéseket nem lehet készpénzben az ügynök részére átadni, az csak banki átutalással vagy postai utalványon tehető meg. Amennyiben a felperes megfelelő gondossággal jár el, a további károk bekövetkezését megelőzhetette volna.
- [15] Mindez olyan súlyos, nagyfokú gondatlanság, amelyet az egyedi eset összes körülményeire tekintettel a kármegosztás alkalmazott mértékének meghatározása során értékeltek az eljáró bíróságok. Mindezekre tekintettel, függetlenül attól, hogy az adott bűncselekménnyel kapcsolatban indult más hasonló perekben a károsult közrehatásának arányát részben eltérően állapították meg az eljáró bíróságok, a Kúria úgy ítélte meg, hogy az eljárás adatainak mérlegelése nem volt kirívóan vagy nyilvánvalóan téves, iratellenes vagy a logika szabályaival ellentétes, amely a Pp. 206. § (1) bekezdése megsértésének és a felülvizsgálati eljárásban a bizonyítékok felülmérlegelésére, valamint eltérő tényállás megállapítására adna alapot. Az eljáró bíróságok megfelelő indokát adták a kármegosztás arányának mérlegelése körében elfoglalt álláspontjuknak, ezért a Pp. 221. § (1) bekezdésének – az ügy érdemi elbírálására kiható – megsértése sem állapítható meg.
- [16] A kifejtettekre figyelemmel a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

#### **Az alkalmazott jogszabályok és az alkalmazott joggyakorlat**

- [17] Pp. 206. § (1) bek.

## **Záró rész**

- [18] A Kúria az eredménytelen felülvizsgálattal élő felperest a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte az alperes ügyvédi képviselésével felmerült és a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) és (5) bekezdései, valamint a 4/A. § (1) bekezdése szerint megállapított felülvizsgálati eljárási költségének megfizetésére.
- [19] Az illetékeljegyzési jog folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján a pereszt felperes köteles az államnak megtéríteni.
- [20] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a felperes kérelmére a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyalás tartásával bírálta el.

Budapest, 2018. február 14.

Dr. Baka András s.k. a tanács elnöke, Dr. Kovács Zsuzsanna s.k.  
előadó bíró, Dr. Pataki Árpád s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

AM

tisztviselő